

TRANH TRUYỆN
LỊCH SỬ VIỆT NAM

MAI THỨC LOAN

KHỞI NGHĨA HOAN CHÂU

V-THCT
TTN
1003

TRANH TRUYỀN LỊCH SỬ VIỆT NAM

MAI THỨC LOAN

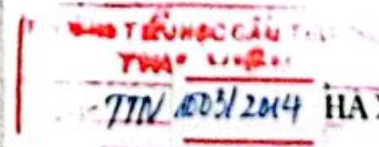
KHỞI NGHĨA HOAN CHÂU

Tranh: Lê Minh Hải

Lời: Anh Chi

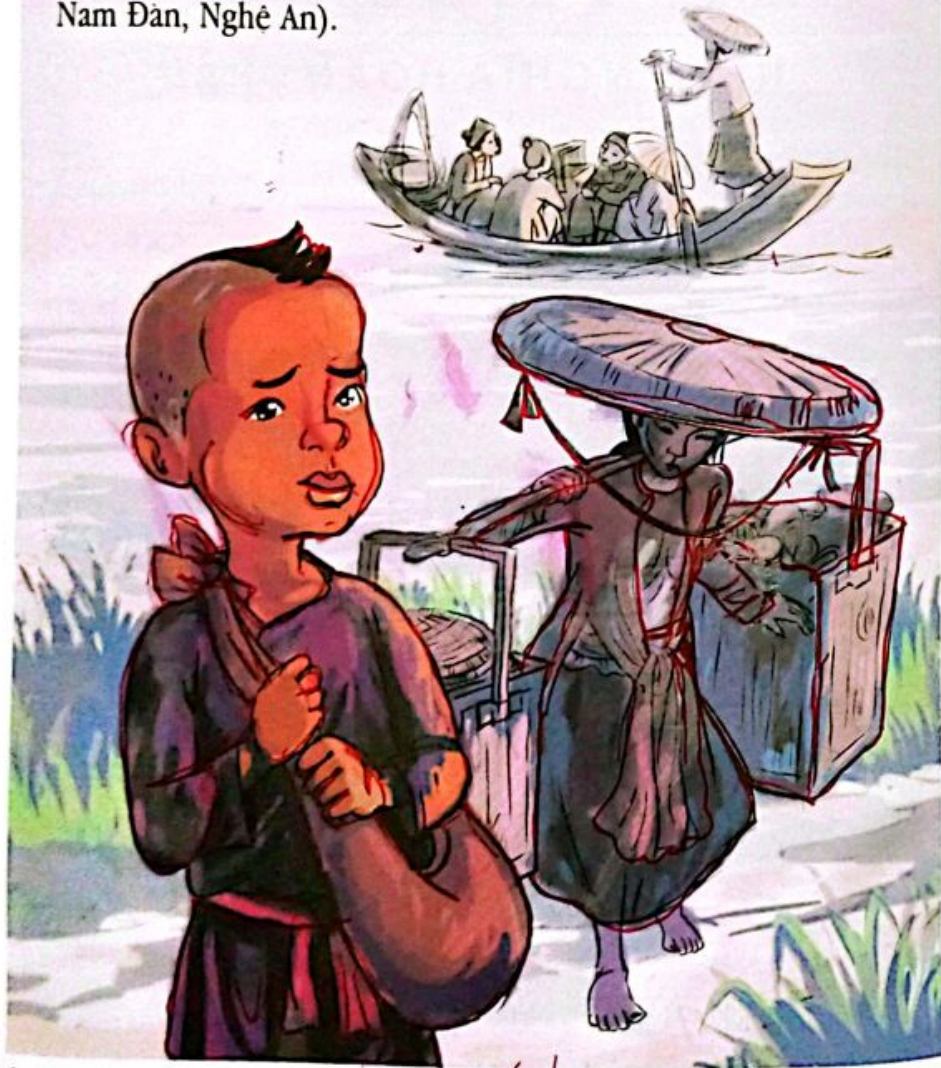
Bản quyền tác phẩm thuộc về
Nhà xuất bản Kim Đồng, 2013.

HÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Fát Kè Mòm xưa là một doi đất bên bờ cửa Sốt, dưới dải Hoành Sơn (nay là vùng biển Thạch Hà, Hà Tĩnh) chuyên nghề làm muối. Dưới thời thuộc Đường, thuế muối là một trong những loại nặng nề nhất khiến dân Kè Mòm điêu đứng nhiều bề.

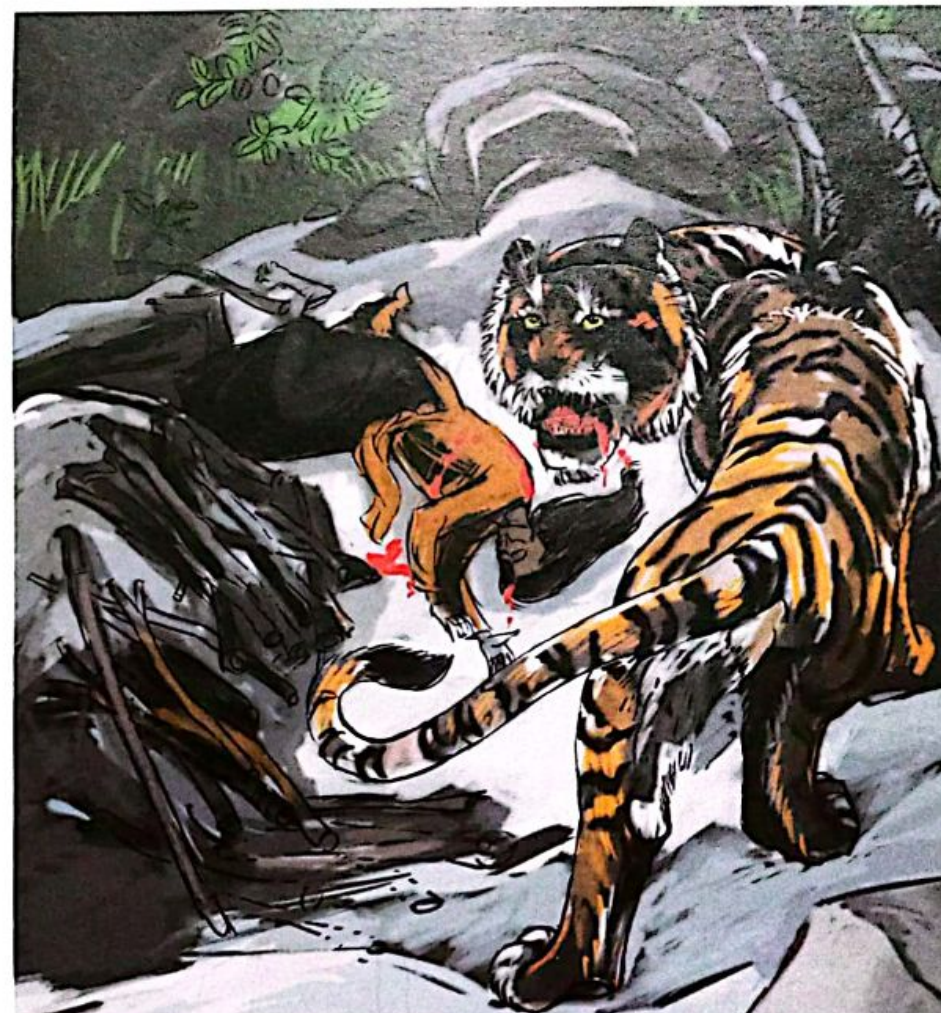
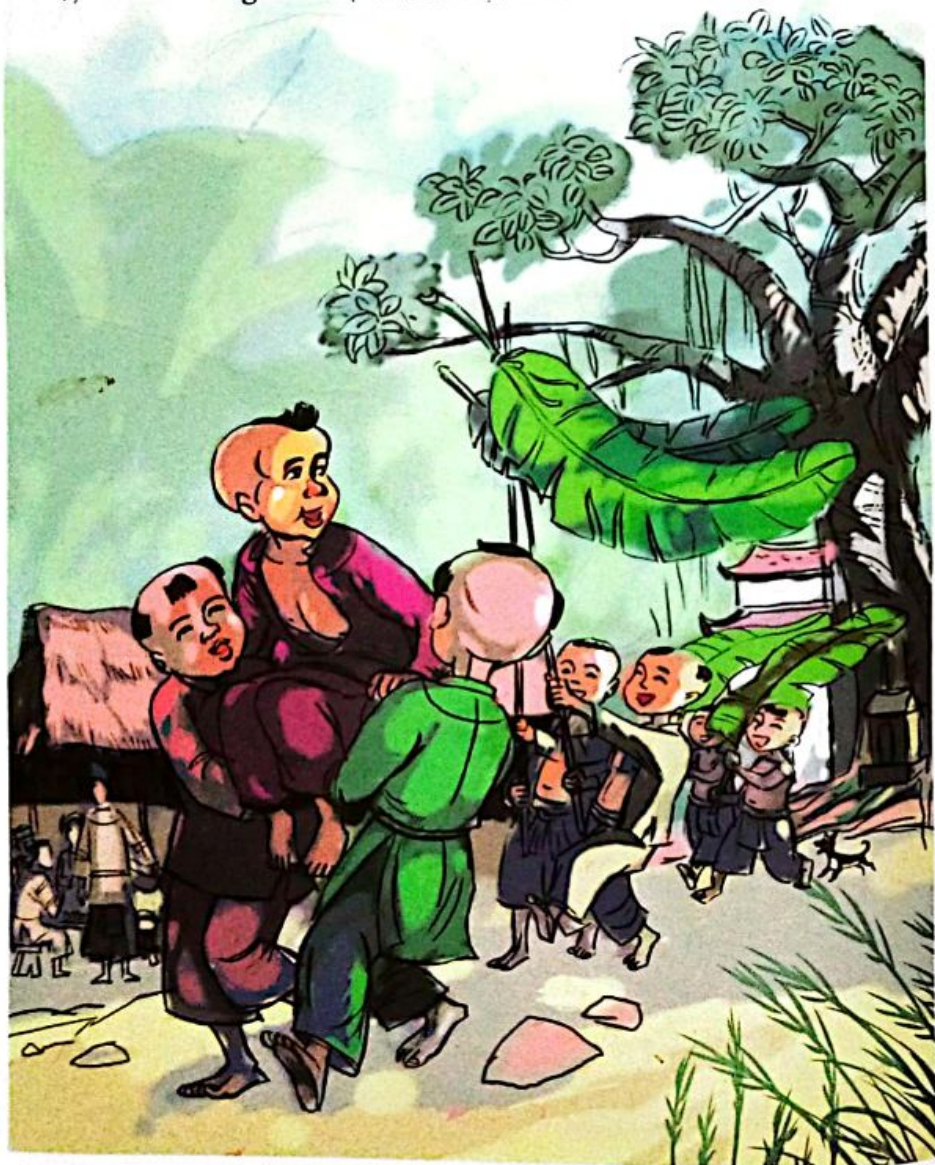
Làng ấy có cậu bé Mai Thúc Loạn chẳng may cha mất sớm, phải cùng mẹ lưu lạc đến làng Hà Nam (nay thuộc Nam Đàn, Nghệ An).

Nhà Mai Thúc Loạn nghèo nhất làng, cảnh nhà mẹ goa con côi, không ho hàng thân thích. Mẹ cậu một mình lam lũ vất vả để nuôi con. Cậu bé mò côi từ nhỏ đã phải lăn lộn đi kiếm củi, chăn trâu, cắt cỏ cho nhà giàu trong làng để đỡ đần cho mẹ.

Cậu bé ấy sinh ra từ làng ven biển nên có nước da đen rám nắng, người lùn tròn, chắc nịch. Có sức khỏe hơn người, lại thông minh sáng ý, Mai Thúc Loan được đám trẻ chăn trâu trong làng tôn làm thủ lĩnh. Có cậu đứng ra bảo vệ, lũ trẻ không còn bị ai bắt nạt nữa.

Một lần, hai mẹ con Mai Thúc Loan vào thung⁽¹⁾ sâu kiếm củi. Người mẹ già yếu nên chỉ ngồi một chỗ gom củi bó thành bó, cậu thì vào sâu trong thung chặt củi đem ra. Đang chặt, bỗng cậu nghe thấy tiếng hổ gầm rú và tiếng kêu thất thanh của mẹ. Cậu vội vã lao ra nhưng không kịp. Trước mắt cậu là người mẹ già yếu nằm gục bên vũng máu, bên cạnh là một con hổ đang gầm gừ, cắn xé.

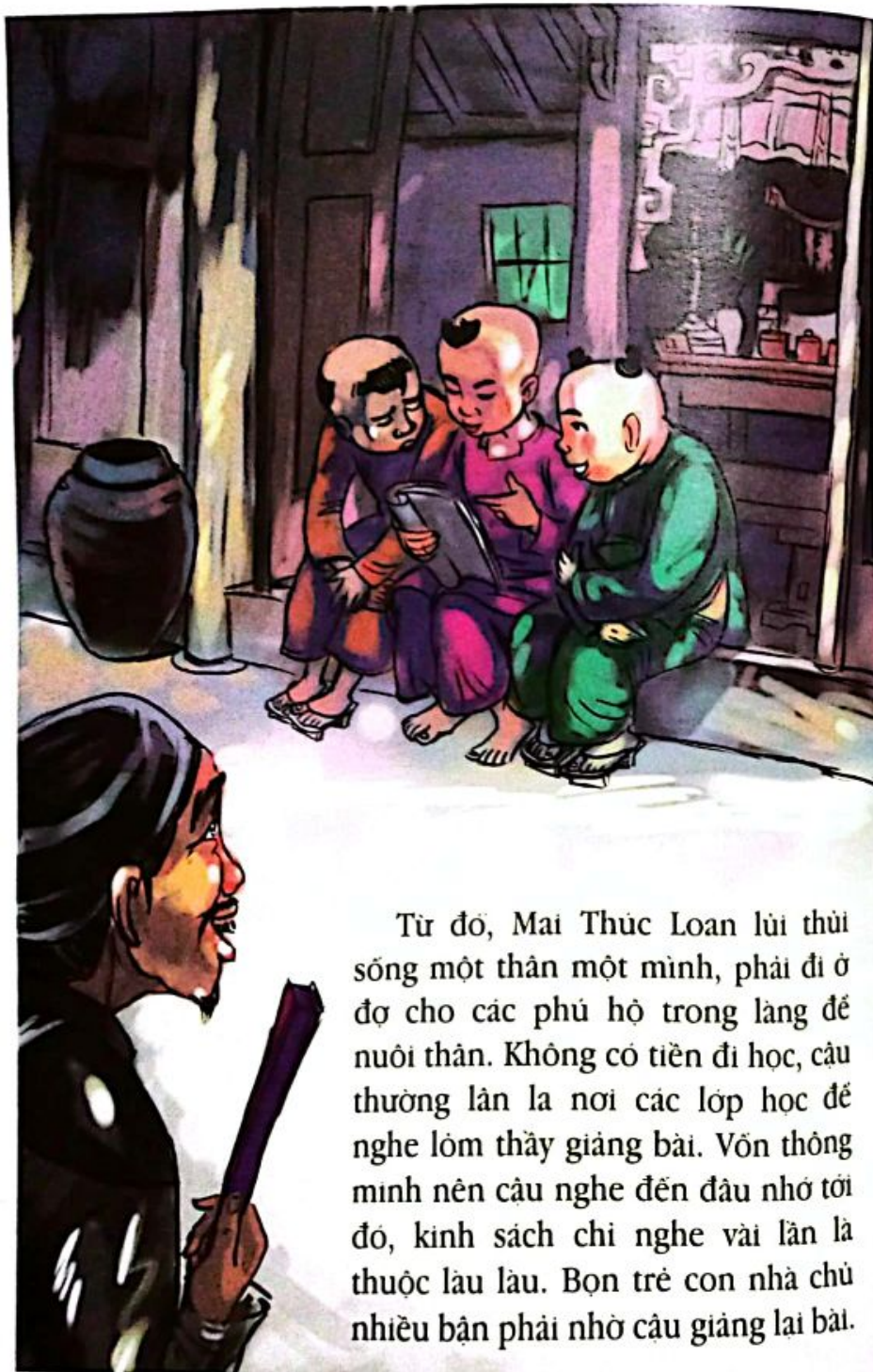
(1) Thung lũng.

Sắn con dao rừng trong tay, Mai Thúc Loan lao thẳng tới chỗ con hổ chém tới tấp. Con hổ dữ quần quai, rú lên rồi giẫy chết sau chín nhát dao chí mạng.

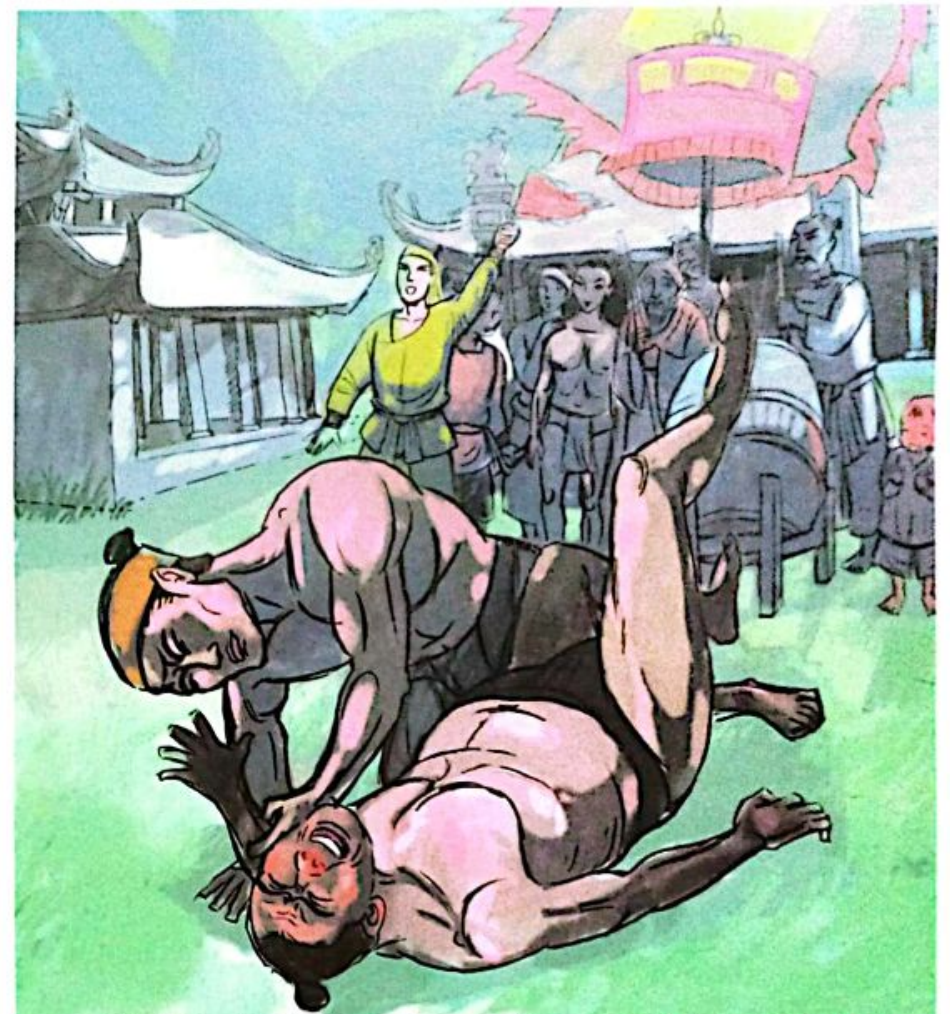

Mai Thúc Loan găt nước mắt, chôn mẹ ngay trong thung, rồi vác xác con hổ về làng. Dân làng thương xót câu bé mồ côi nghèo khổ, xúm lại giúp cậu lập ban thờ làm cùng mẹ.

Từ đó, Mai Thúc Loan lùi thui sống một thân một mình, phải đi ở đợ cho các phú hộ trong làng để nuôi thân. Không có tiền đi học, cậu thường lán la nơi các lớp học để nghe lỏm thầy giảng bài. Vốn thông minh nên cậu nghe đến đâu nhớ tới đó, kinh sách chỉ nghe vài lần là thuộc lâu lâu. Bọn trẻ con nhà chủ nhiều bạn phải nhờ cậu giảng lại bài.

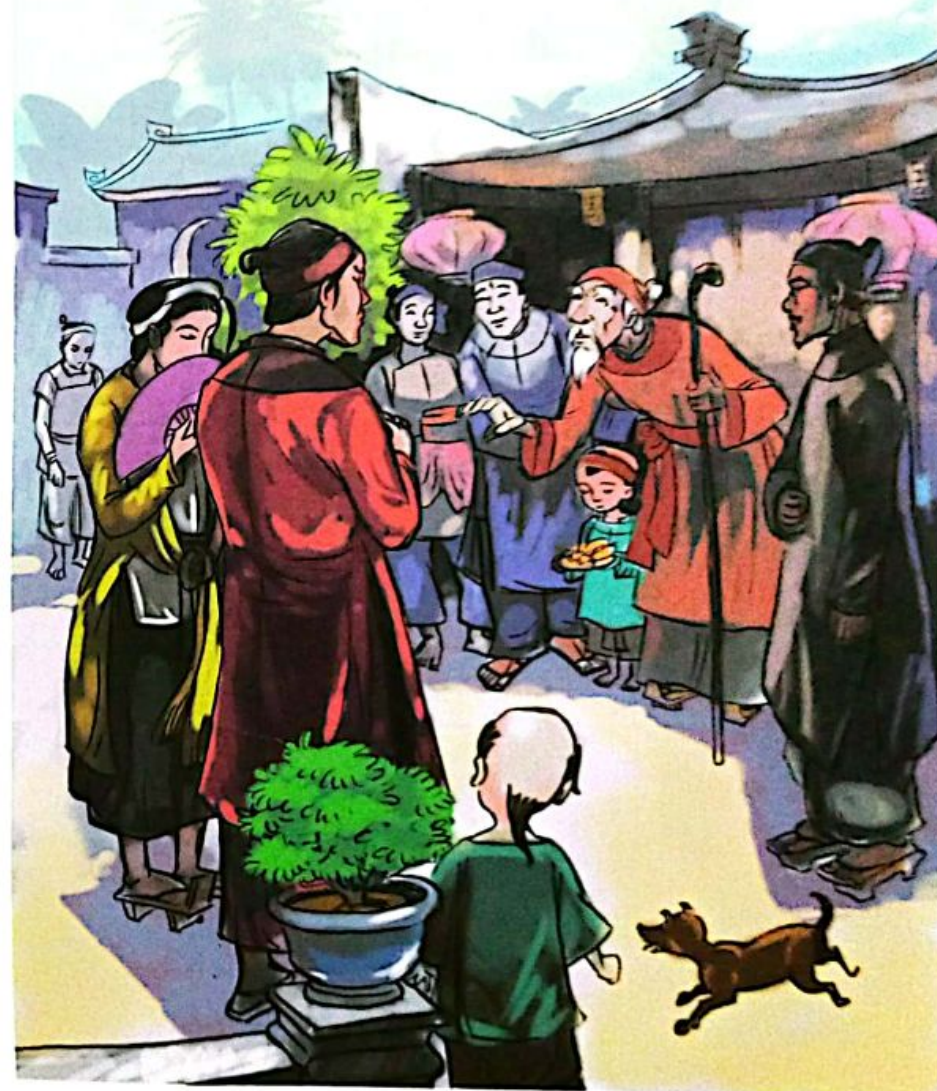
Cậu bé mồ côi ngày nào nay đã trưởng thành và rất ham mê nghề võ. Mai Thúc Loan rất năng đến tập ở các lò vật trong làng. Hội vật của chiêm làng, chàng trai họ Mai thường ăn giải càn⁽¹⁾. Cùng các đồ của lò vật Nam Đan, Mai Thúc Loan đi khắp vùng Hoan - Ai kết giao với các anh hùng, hào kiệt như Phòng Hậu, Mao Hoành, Hoắc Đan, Tiết Anh...

(1) Đồ vật thắng vì không có ai dám ra thi đấu.

Mai Thúc Loan thường trải lòng với những người bạn hữu của mình rằng: "Kẻ nam nhi sinh phải lúc vận nước gian nan, đâu thể cam tâm khoanh tay giả mù, giả điếc. Nay ta vốn chí bình định thiên hạ, lần đi khắp chốn để giao kết với hào kiệt bốn phương, cùng mưu nghiệp lớn."

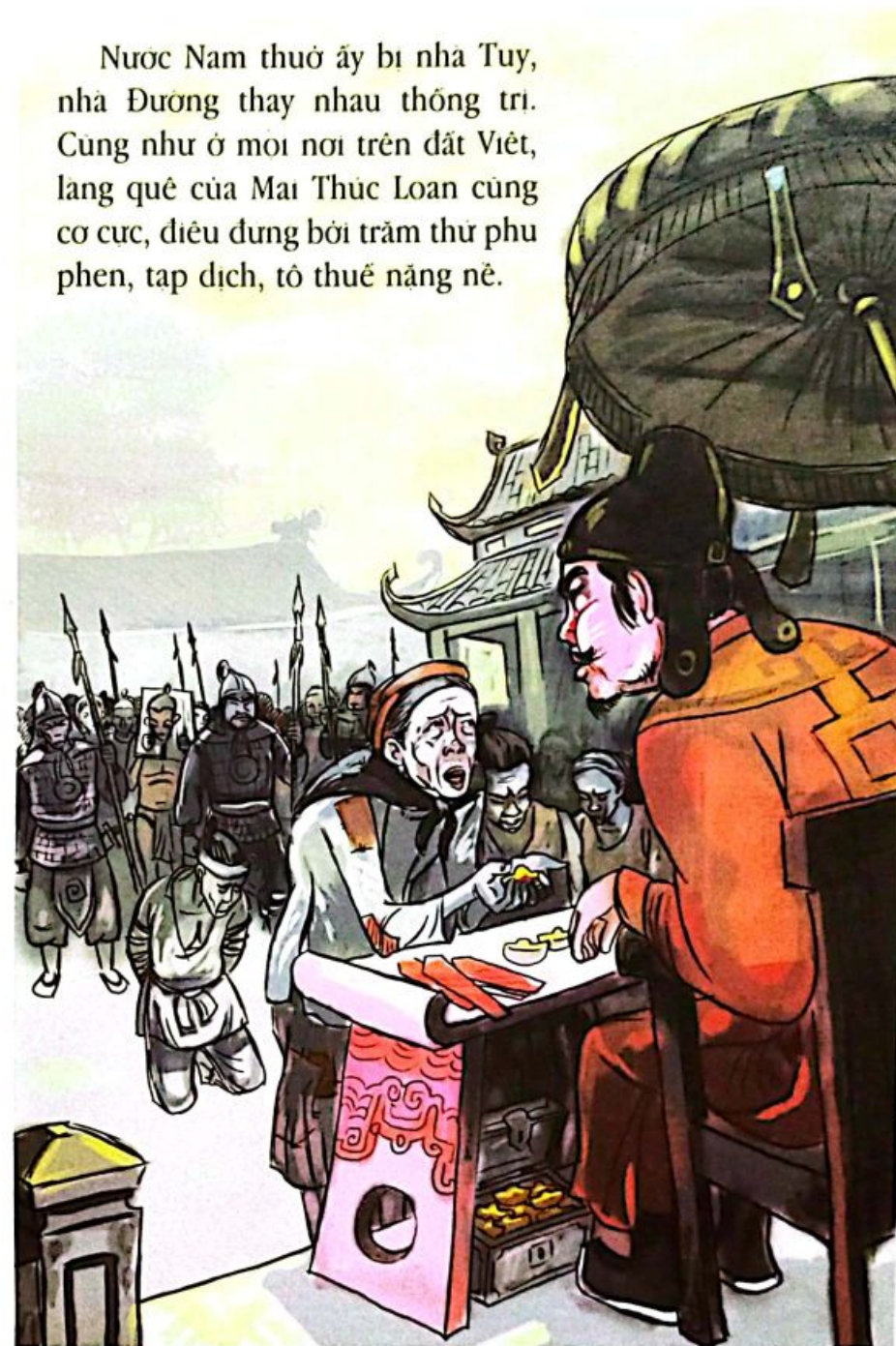
Trong làng có một nhà khá giả thấy chàng là người khỏe mạnh, giỏi giang ben gá con gái cho. Nang Ngọc Tô, vợ chàng, vốn người đảm đang, tháo vát nên chẳng bao lâu của cải trong nhà ngày càng nhiều, trang trại trải đến ngàn thước, người ăn kẻ ở cả ngàn người.

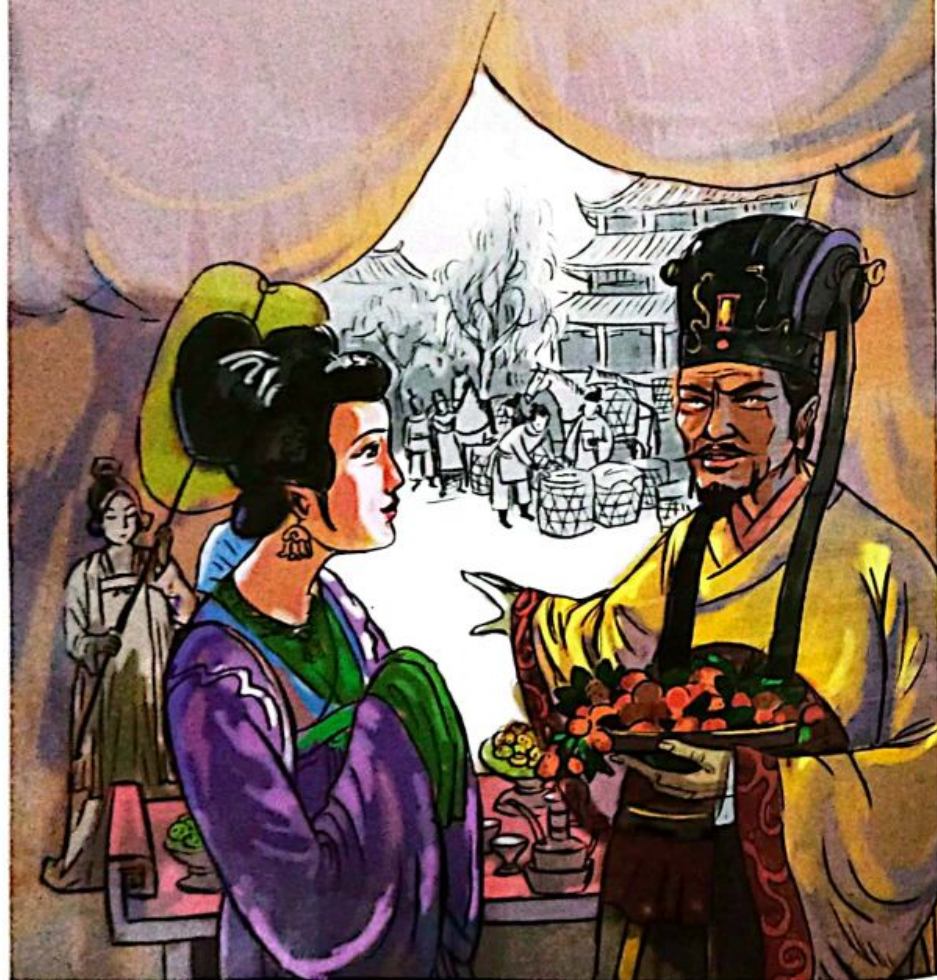
Mai Thúc Loan
thường dặn dò vợ: “Nàng
gắng ở nhà nuôi dạy con
và chăm lo việc nông tang,
cấy cấy, tích lữ lương thảo, để
chờ khi lâm sự ta có cái dùng.”
Nàng Ngọc Tô hiểu được chí lớn của
chồng, càng đổ tâm vun vén. Mai Thúc
Loan được dân trong làng mến trọng tài
đức, tôn làm Đầu phu để trông coi an
ninh trong làng, ngoài xóm.

Nước Nam thườ ấ bị nhà Tuy,
nhà Đường thay nhau thống trị.
Cùng như ở mọi nơi trên đất Việt,
làng quê của Mai Thúc Loan cũng
cơ cực, điều dung bởi trăm thứ phu
phen, tạp dịch, tô thuế nặng nề.

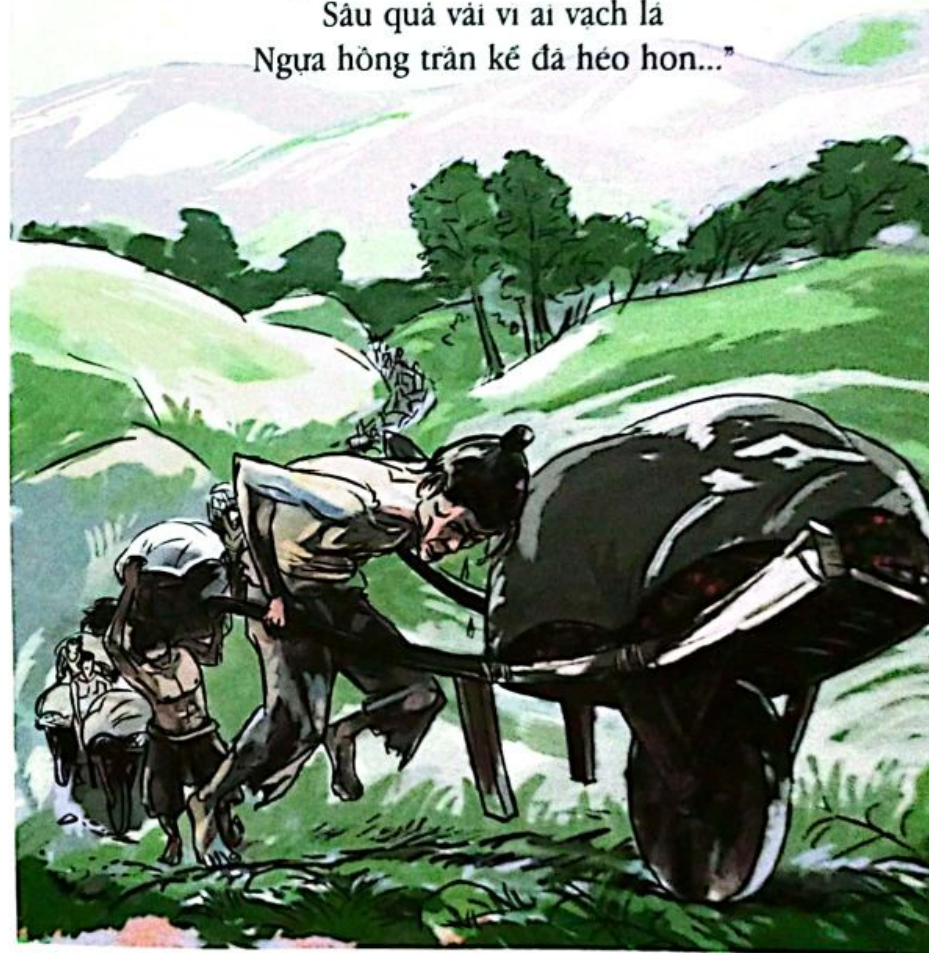

Tương truyền, vùng Hoan Châu thời đó có cây vải quý hiếm, người Trung Quốc gọi là quả lê chi. Vua Đường Minh Hoàng có người thiếp yêu là Dương Quý Phi rất thích ăn thực quả ấy. Để chiều lòng người đẹp, Đường Minh Hoàng bắt xứ Nam ta hàng năm đến mùa phải cống vải. Lê cống vải thời đó trở thành gánh nặng khốn khổ với người Hoan Châu.

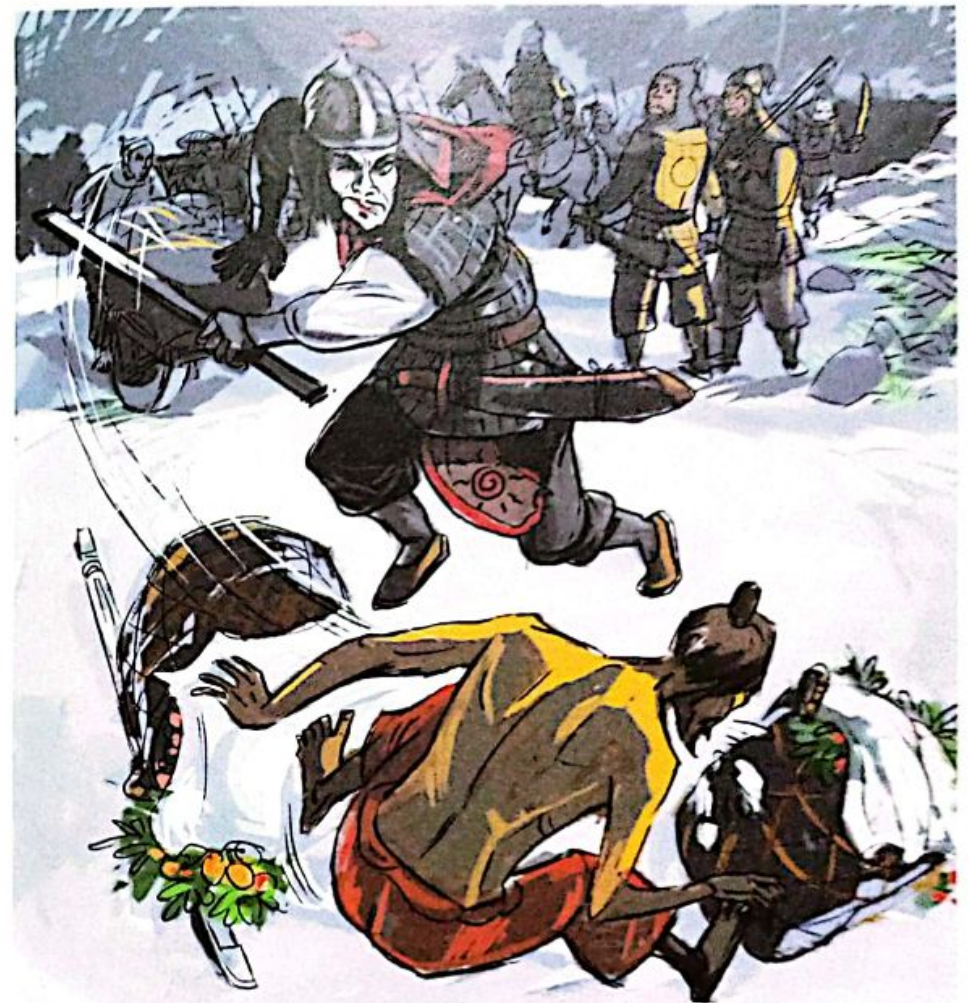
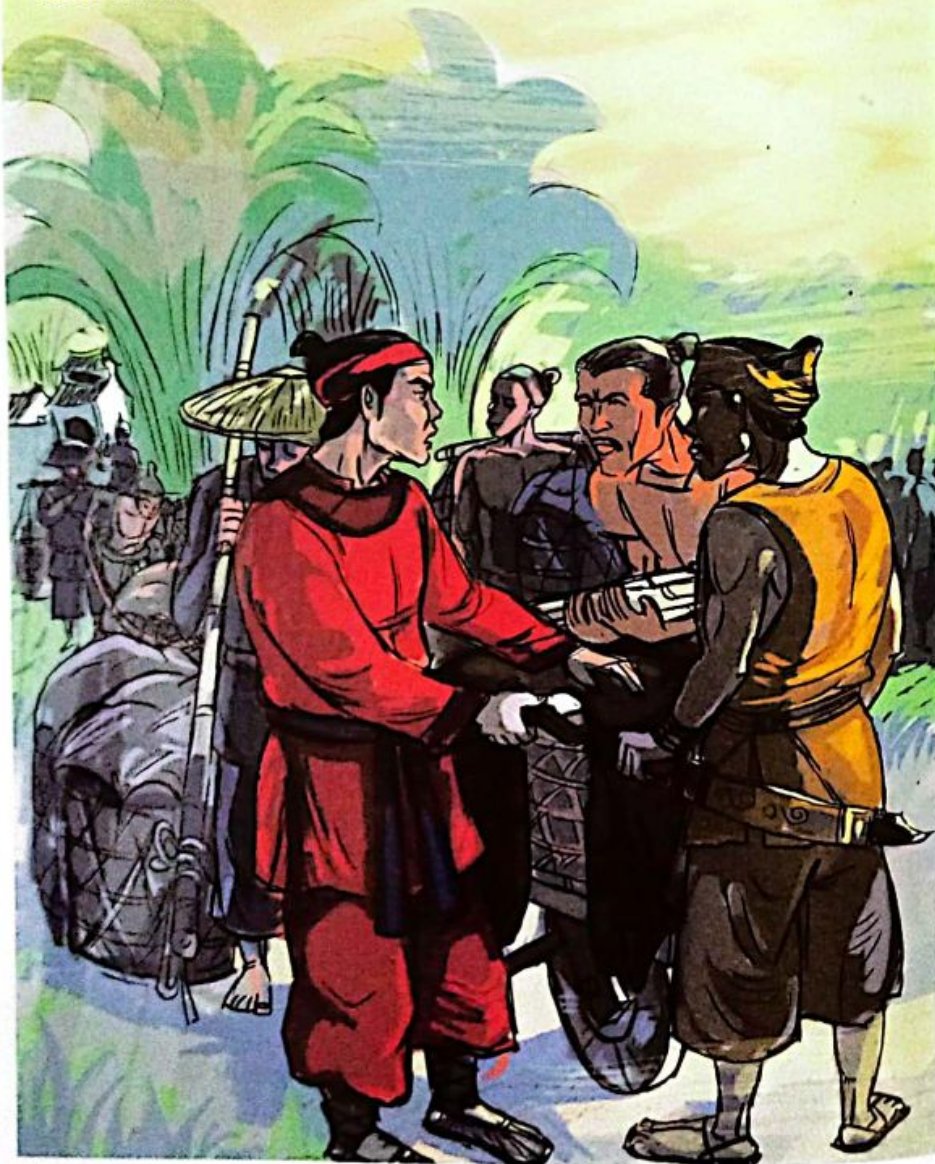

Quan Thái thú xứ Nam Việt muốn tâng công với vua Đường, nên dặt thêm quy định khi đến nơi, quả vải phải con tươi ngon, mọng nước. Đoàn phu cống vải vai trăm người đi, lúc về chỉ còn vài chục người. Phán thi bỏ xác dọc đường do kiệt sức, phẫn chết do quan quân nhà Đường đánh đập, phẫn lam mỗi cho thù dữ. Người xứ đó thời ấy mới có câu ca:

“Nhớ khi nội thuộc Đường triều
Giang sơn cổ quốc nhiều điều ghê gai
Sâu quả vải vì ai vạch lá
Ngựa hồng trần kẻ đã héo hon...”

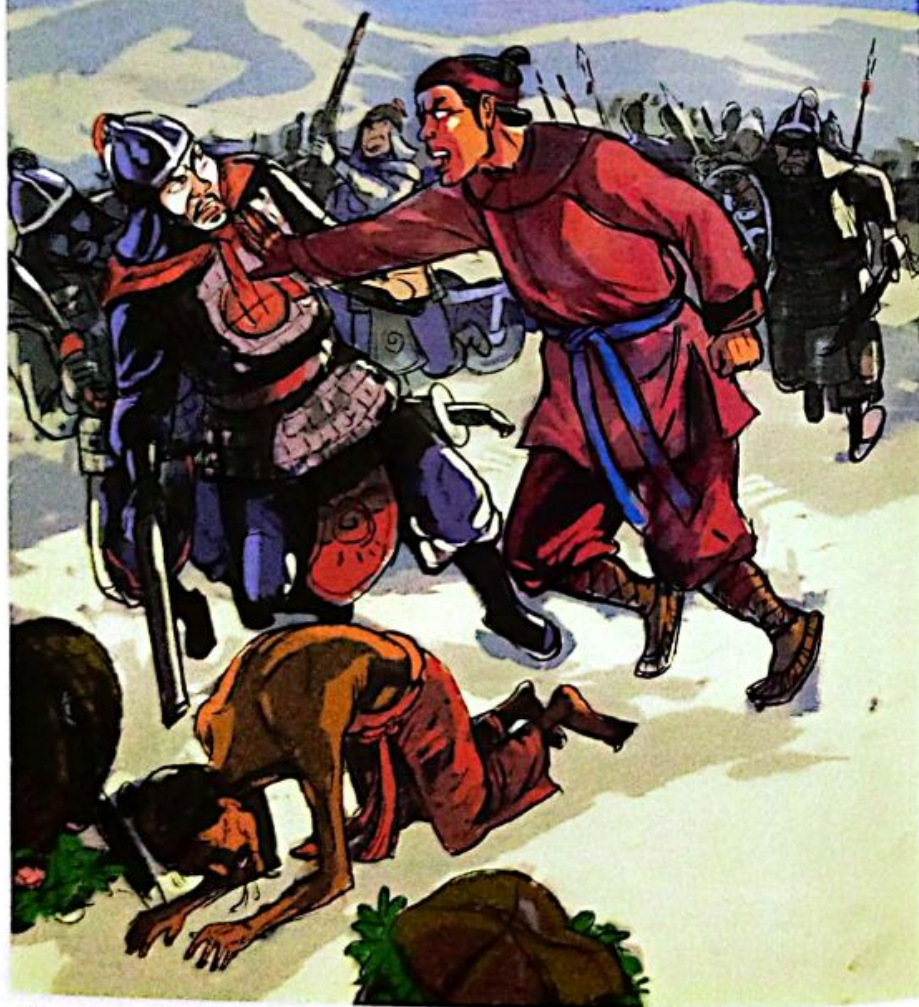

Mùa vải năm 713, Mai Thúc Loan hộ tống đoàn phu gánh vải đi cống nạp. Với danh nghĩa Đầu phu, ông chọn những tráng sĩ giàu nghĩa khí vào đoàn phu gánh vải. Dao, kiếm được giấu trong các gánh vải, chờ dịp thuận lợi sẽ khởi binh.

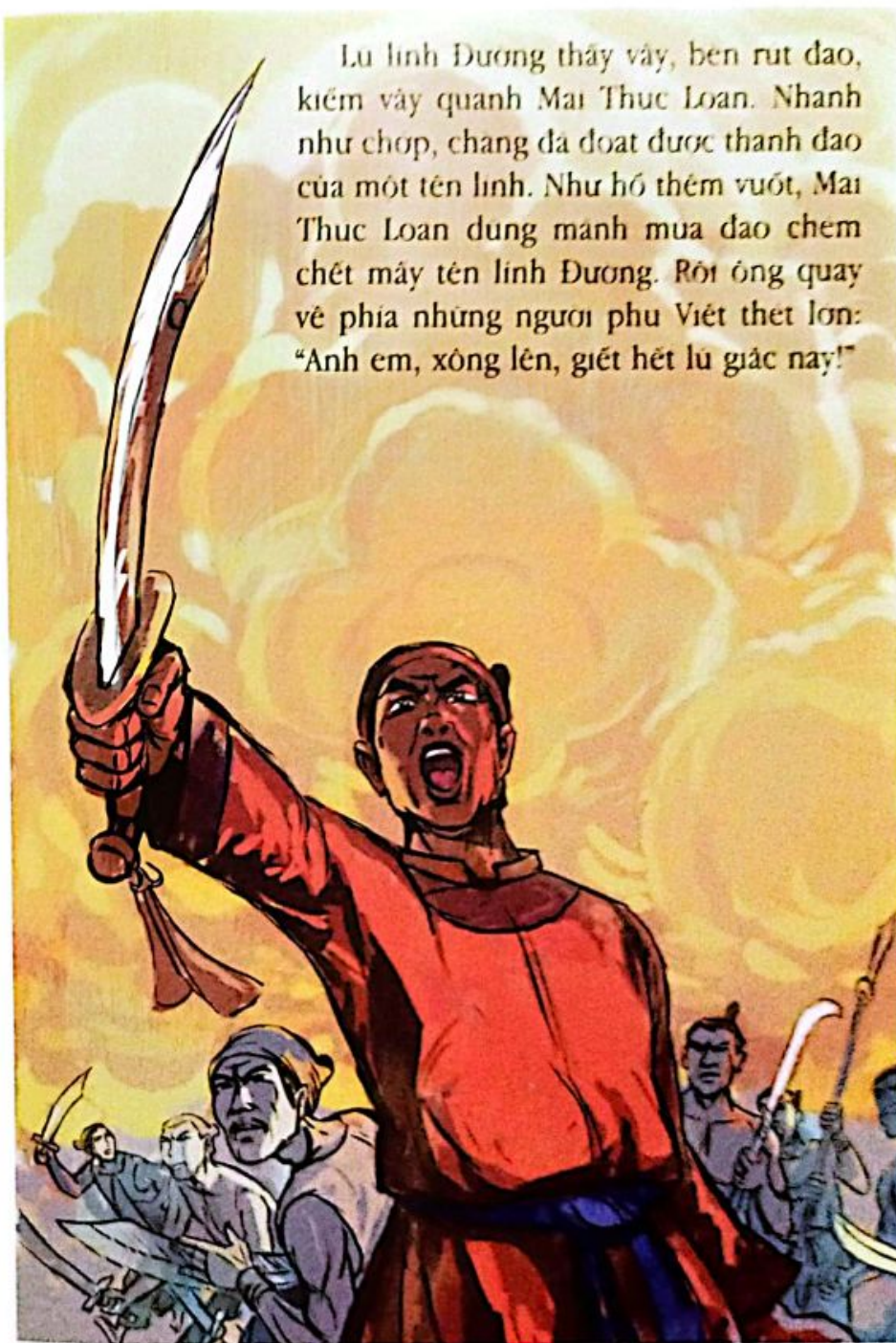

Đoàn phu vải gánh nặng, giữa mùa hè nóng cháy da, cháy thịt mà vẫn phải lê từng bước nặng nhọc. Gần trưa, Mai Thúc Loan cho đoàn người nghỉ ngơi. Cái đói, cái nắng, cái khát hành hạ những người phu. Một lão phu len lút mấy quả vải để ăn cho qua cơn khát, nhưng chưa kịp ăn thì đã bị một tên lính Đường dùng cần thước đánh trúng đầu.

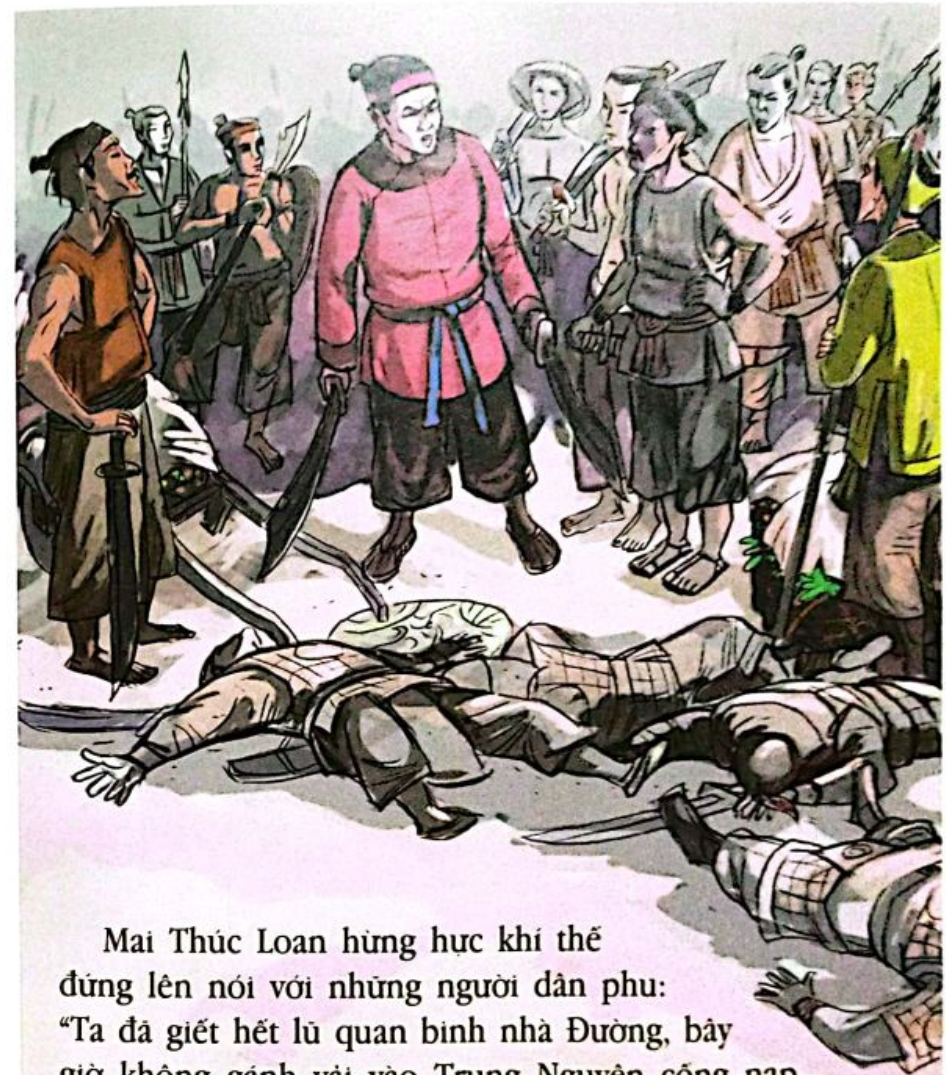
Rồi cả chục tên lính nhảy xổ tới, hèo gậy phang xuống người phu già tới tấp. Phần do mệt mõi, phần bị đòn chí mạng, người phu chết ngay. Trong lúc mọi người còn đang bàng hoàng thì Mai Thúc Loan đã chạy bổ tới chỗ người phu xấu số.

Lũ lính Đường thấy vậy, bèn rút dao, kiếm vây quanh Mai Thúc Loan. Nhanh như chớp, chàng đã đoạt được thanh đao của một tên lính. Như hổ thêm vuốt, Mai Thúc Loan dùng mạnh mua đao chém chết mấy tên lính Đường. Rồi ông quay về phía những người phu Việt thét lớn: “Anh em, xông lên, giết hết lũ giặc này!”

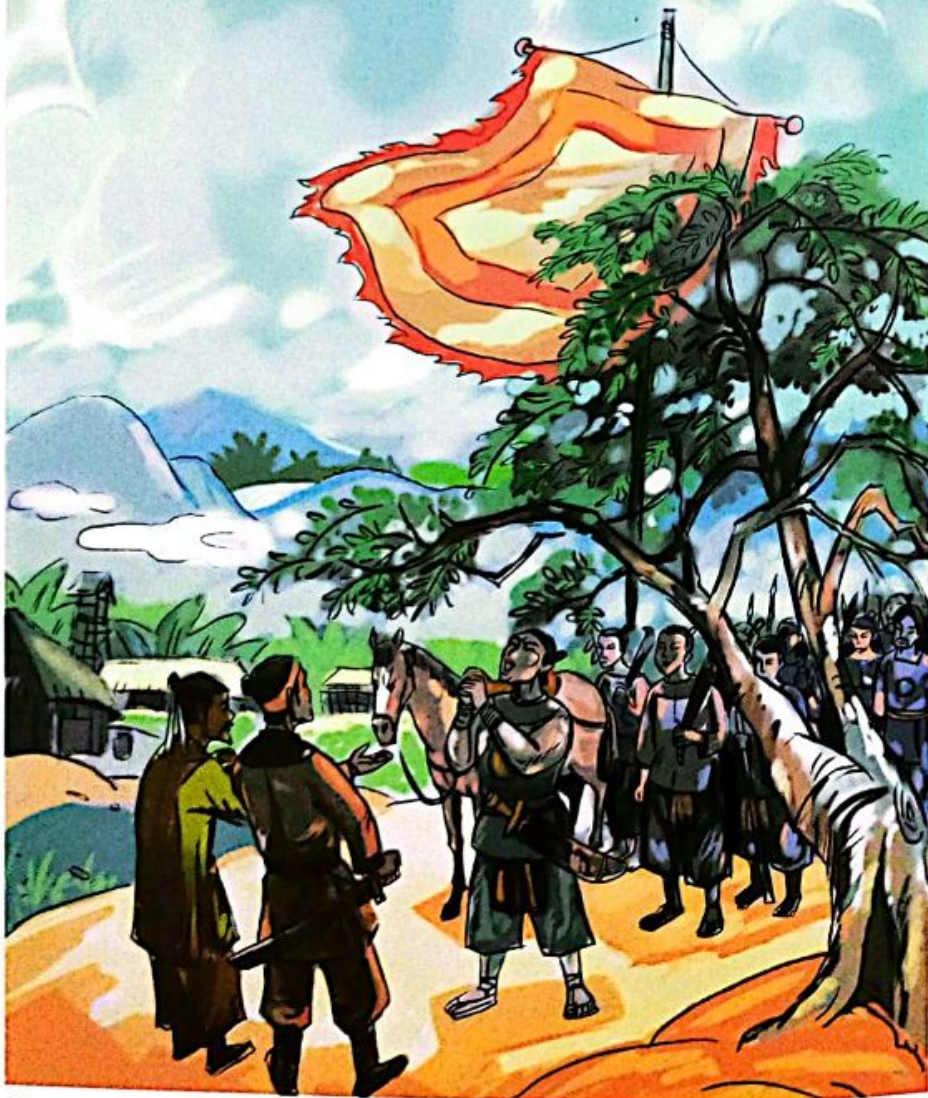
Đoàn dân phu được lời của ông như nhận lệnh xung trận. Họ nhất tề rút vũ khí được giấu trong các gánh vải, xông vào lũ lính nhà Đường. Lũ lính cậy có dao, kiếm tưởng sẽ dẹp ngay được những người phu nổi loạn. Không ngờ, con cuồng nộ âm i, chất chứa bao lâu trong họ đã cuộn thành cơn bão và chỉ trong chớp lát lũ lính nhà Đường đã bị tiêu diệt sạch.

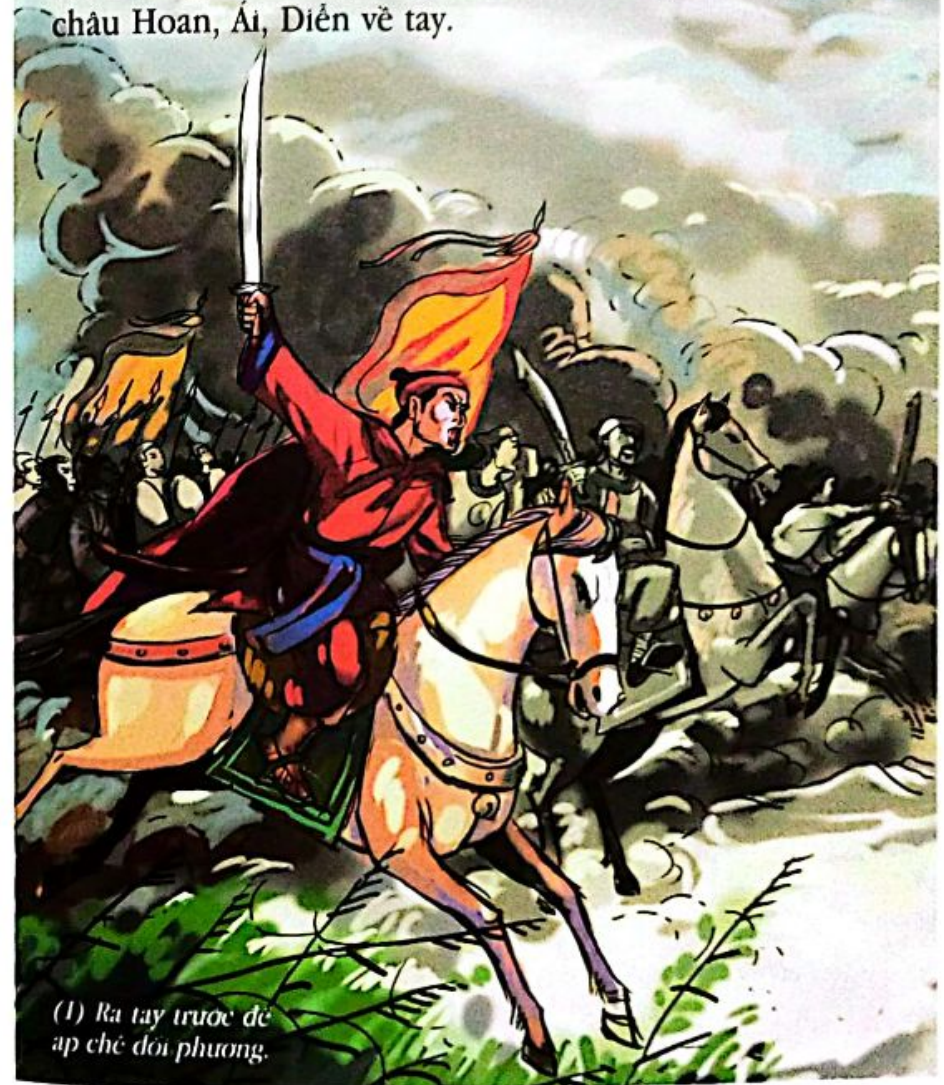
Mai Thúc Loan hùng hục khi thế đứng lên nói với những người dân phu: "Ta đã giết hết lũ quan binh nhà Đường, bây giờ không gánh vải vào Trung Nguyên cống nạp nữa. Thế nào Thái thú nhà Đường cũng cho quân tầm nã, bắt giết chúng ta. Chi bằng, chúng ta hãy về quê hương, tập hợp anh em khởi binh đánh lại chúng. Quyết một phen sống mái, để cho chúng biết mặt con cháu Lạc Hồng!"

Cả đoàn dân phu nghe vậy, bùng bùng thét lớn: "Xin theo Đầu phu giết giặc!"

Về tới quê, vị thủ lĩnh trẻ tuổi nhanh chóng liên lạc với các hào kiệt đã từng kết giao trước đây. Chàng chiêu tập nghĩa binh trong vùng Hoan - Ái, chọn vùng Rú Đụn (Hùng Sơn) làm căn cứ. Chỉ trong thời gian ngắn, người kéo về dưới trướng Mai Thúc Loan đã ước chừng hàng vạn.

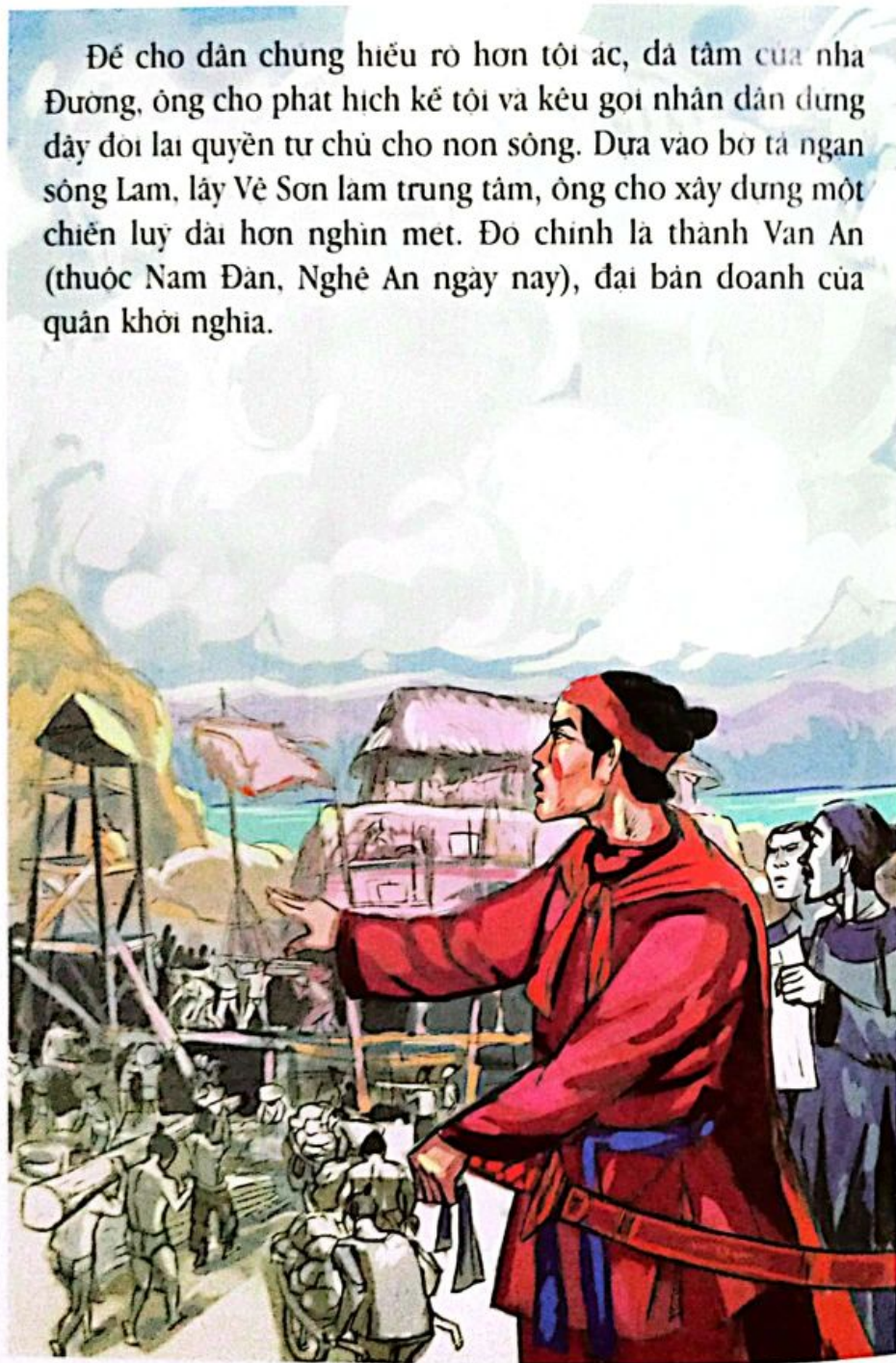

Không để quan quân nhà Đường có thời gian chuẩn bị, Mai Thúc Loan ra lệnh tấn công ngay châu tri của nhà Đường ở vùng Hoan - Ái. Kế sách "tiên phát chế nhân"⁽¹⁾ này đã giúp cho nghĩa quân mở rộng địa bàn hoạt động ra toàn bộ vùng Hoan Châu. Chẳng bao lâu, nghĩa quân dưới ngọn cờ của người Đầu phu gánh vãi đã thu phục được cả ba châu Hoan, Ái, Diễn về tay.

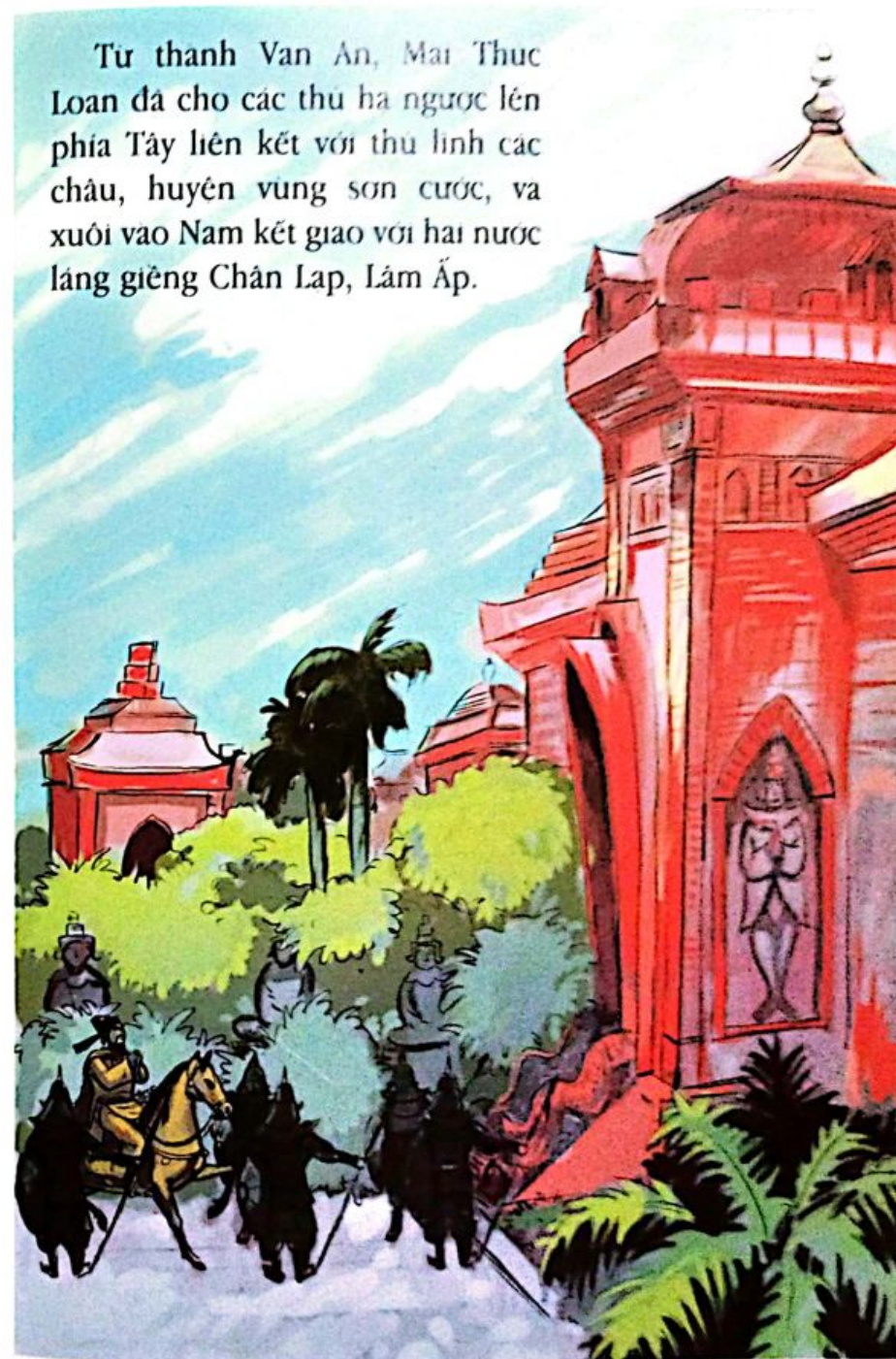

(1) Ra tay trước để
áp chế đối phương.

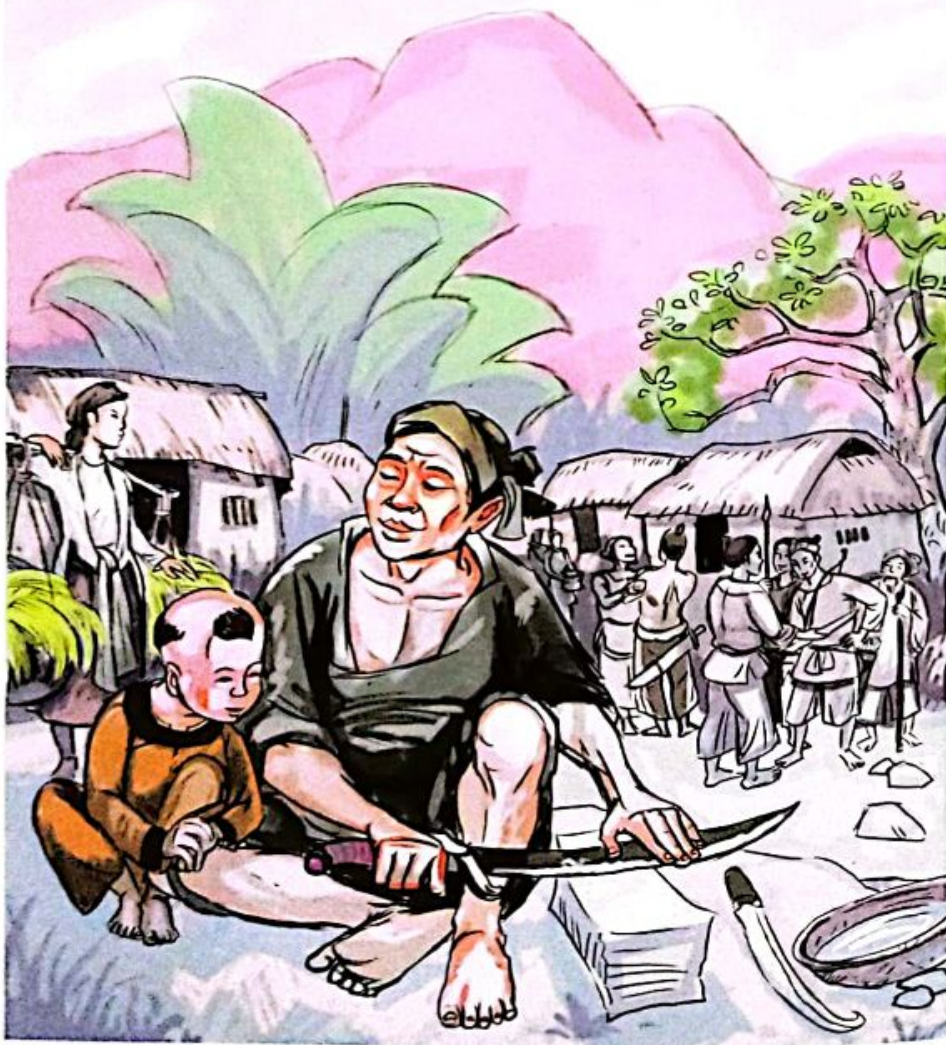
Để cho dân chúng hiểu rõ hơn tội ác, dã tâm của nhà Đường, ông cho phát hịch kể tội và kêu gọi nhân dân đứng dậy đòi lại quyền tự chủ cho non sông. Dựa vào bờ tả ngạn sông Lam, lấy Vè Sơn làm trung tâm, ông cho xây dựng một chiến lũy dài hơn nghìn mét. Đồi chính là thành Van An (thuộc Nam Đàn, Nghệ An ngày nay), đại bản doanh của quân khởi nghĩa.

Từ thành Van An, Mai Thúc Loan đã cho các thủ hạ ngược lên phía Tây liên kết với thủ lĩnh các châu, huyện vùng sơn cước, và xuôi vào Nam kết giao với hai nước láng giềng Chân Lạp, Lâm Ấp.

Năm 713, Mai Thúc Loan lên ngôi vua, lấy hiệu là Mai Hắc Đế, lấy thành Vạn An làm kinh đô. Nhân dân khắp nơi nô nức đông viên con em tham gia nghĩa quân chờ ngày tiêu diệt quan quân nhà Đường. Binh sĩ ngày đêm luyện tập, vũ khí được rèn thêm, lương thảo được tích đầy. Căn cứ nghĩa quân ngày càng lớn mạnh.

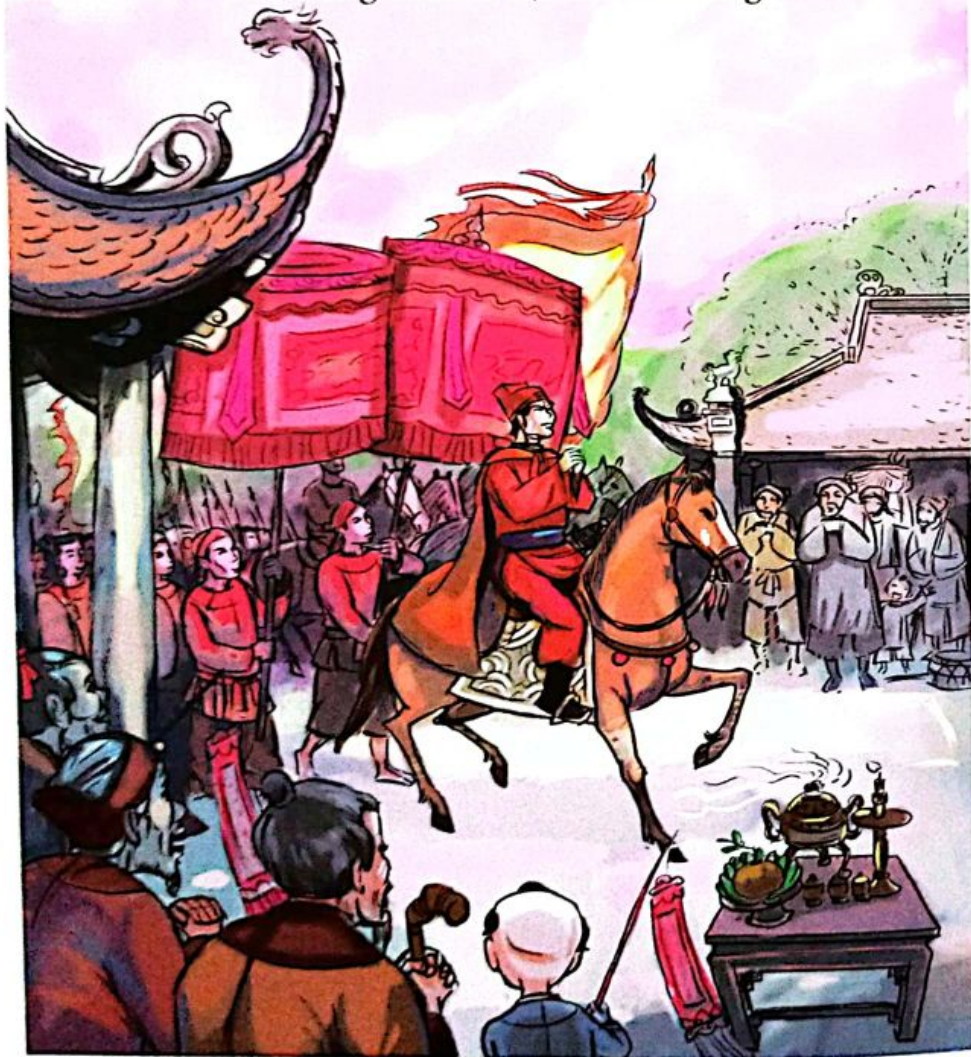

Năm 714, Mai Hắc Đế ra lệnh xuất binh đánh thành Tống Bình (Hà Nội ngày nay), nơi bộ máy đô hộ nhà Đường đang đóng giữ. Đô hộ sứ nhà Đường là Quan Sô Khách cùng đám thuộc hạ chông đỡ không nổi, phải bỏ chạy về nước.

Đất nước được giải phóng khỏi ách đô hộ của ngoại bang, nhân dân khắp các vùng miền nô nức theo về dưới ngọn cờ của Mai Hắc Đế.

“... Tiếng hô hưởng ứng bốn phương
Uy danh bách chiến khiến Đường phải kinh!
Sông Lam trắng lấp sông kinh
Núi Hùng sớm đã bật hình sỏi lang.”

Tám năm sau (năm 722), vua nhà Đường sai viên dũng tướng Dương Tư Húc cùng với Đô hộ sứ Quan Sở Khách đem mười vạn quân tinh nhuệ sang đàn áp cuộc khởi nghĩa Hoan Châu. Quan quân nhà Đường tiến theo đường biển Đông Bắc, ồ ạt tấn công thành Tống Bình từ nhiều ngả.

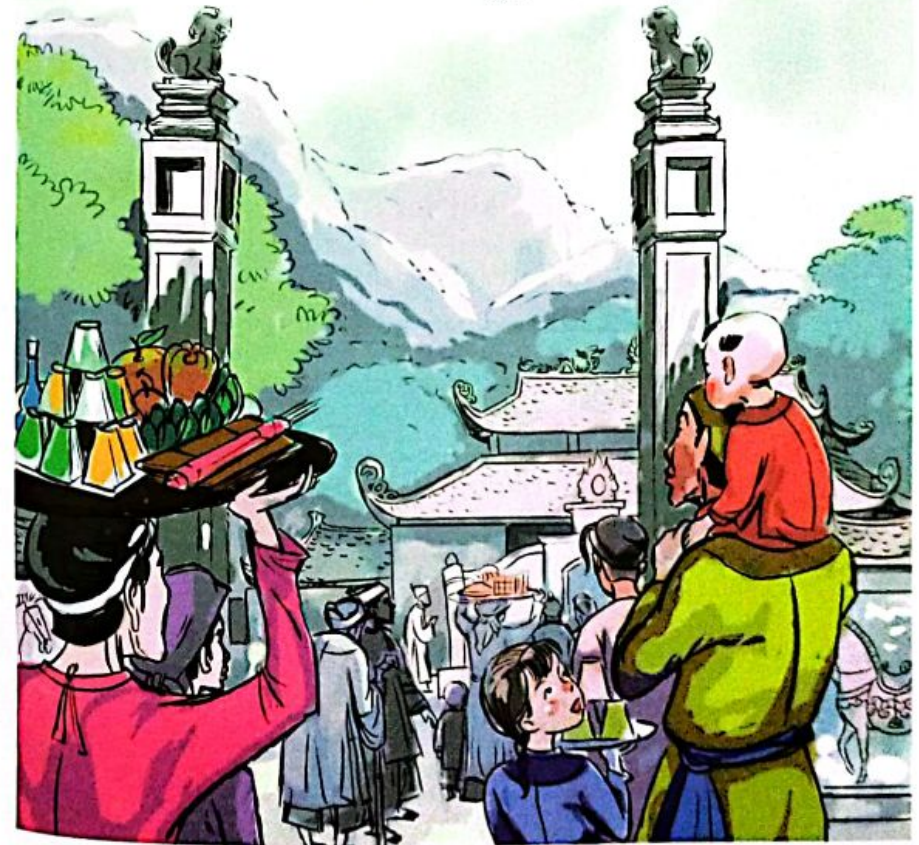

Nghĩa quân vừa đánh vừa rút, suốt từ lưu vực sông Hồng tới lưu vực sông Lam. Hàng chục trận đánh khốc liệt đã xảy ra. Không đương nổi thể giặc quá mạnh, thành Vạn An thất thủ, nghĩa quân tan vỡ. Thế cùng lực kiệt, Mai Hắc Đế đánh phải rút vào rừng, sau đó ốm và mất. Con trai thứ ba của ông là Mai Thúc Huy kế tục sự nghiệp chống Đường của cha nhưng chỉ cầm cự được đến năm 723.

Người đời sau tưởng nhớ công ơn của Mai Hắc Đế nên lập đền thờ trên núi Vê Sơn. Hiện nay trong đền còn có một bài thơ ghi dấu sự nghiệp lẫy lừng của người anh hùng xả thân vì đất nước:

“Hùng cứ châu Hoan đất một vùng
Vạn An thành lũy khói hương xông
Bốn phương Mai Đế lừng uy đức
Trăm trận Lý Đường phục vô công
Lam thủy trắng in, tấm ngọc lặn
Hùng Sơn gió lộng, khói lang không
Đường đi cống vải từ nay dứt
Dân nước đời đời hưởng phúc chung.”

Cuốn sách này dựa trên
các nguồn tài liệu sau đây:

1. Phan Huy Chú (2007), *Lịch triều hiến chương loại chí*,
Nhà xuất bản Giáo dục, Hà Nội.
2. Phạm Đình Hổ (2001), *Vũ trung tùy bút*,
Nhà xuất bản Văn học, Hà Nội.
3. Vũ Ngọc Khánh (2007), *Vô tướng Việt Nam*,
Nhà xuất bản Văn hoá thông tin, Hà Nội.
4. Trần Trọng Kim (2010), *Việt Nam sử lược*,
Nhà xuất bản Thời đại, Hà Nội.
5. Ngô Sĩ Liên (1993), *Đại Việt sử kí toàn thư*,
Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà Nội.
6. Website Bách khoa toàn thư mở tiếng Việt:
<http://vi.wikipedia.org>

MAI THỨC LOAN
Khởi nghĩa Hoan Châu
(In lần thứ 2)

NHÀ XUẤT BẢN KIM DỒNG

55 Quang Trung, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội
ĐT: 04 3943 4730 - 04 3942 8632 - FAX: 04 3822 9085
Website: <http://www.nxbkimdong.com.vn> - Email: kimdong@hn.vnn.vn

CHI NHÁNH NXB KIM DỒNG TẠI MIỀN TRUNG

102 Ông Ích Khiêm, TP. Đà Nẵng
ĐT: 0511 3812 333 - 0511 3812 335 - FAX: 0511 3812 334
Email: cnkimdongmt@nxbkimdong.com.vn

CHI NHÁNH NXB KIM DỒNG TẠI TP. HỒ CHÍ MINH

276 Nguyễn Đình Chiểu, Q.3, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: 08 3930 3832 - FAX: 08 3930 5867
Email: cnkimdong@nxbkimdong.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản: PHẠM QUANG VINH
Chịu trách nhiệm bản thảo: NGUYỄN HUY THẮNG
Biên tập: LÊ HUYỀN TRANG
Trình bày bìa: PHẠM QUỐC CUÔNG
Sửa bìa: QUYNH GIANG

In 2.000 bản - Khổ 14,5 cm x 20,5 cm
Tại Công ty TNHH một thành viên In và Văn Hoa Phẩm
Đăng kí kế hoạch xuất bản số: 03-2014/CXB/838-208/KĐ cấp ngày 3/12/2013
Quyết định xuất bản số: 138/QĐKD kí ngày 16/4/2014
In xong và nộp lưu chiểu tháng 5/2014

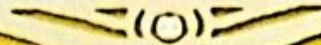

STN-01003

Nhà xuất b
gửi tới các c...

Mai Thúc Loan (Khởi nghĩa Hoan ...

dưới dạng sách tranh màu đẹp!

Hắn có nhiều em luôn nghĩ rằng, nhớ được lịch sử thật là khó!

Để bước đầu làm quen với sử, các em hãy đọc từ những câu chuyện ngắn gọn, gần gũi. Những câu chuyện nho nhỏ sẽ dần dà bồi đắp tình yêu với lịch sử, với dân tộc ta.

Mai Thúc Loan (?-722) chính là Mai Hắc Đế - thủ lĩnh của cuộc khởi nghĩa Hoan Châu chống lại nhà Đường vào đầu thế kỉ thứ tám. Sau đó, ông đã giải phóng đất nước và giữ được nền độc lập trong khoảng mười năm, rồi truyền lại ý chí chống giặc cho con trai mình và toàn thể dân tộc.

www.nxbkimdong.com.vn - www.facebook.com/nxbkimdong

8 935036 688231

6141406320015

Giá : 15.000đ

